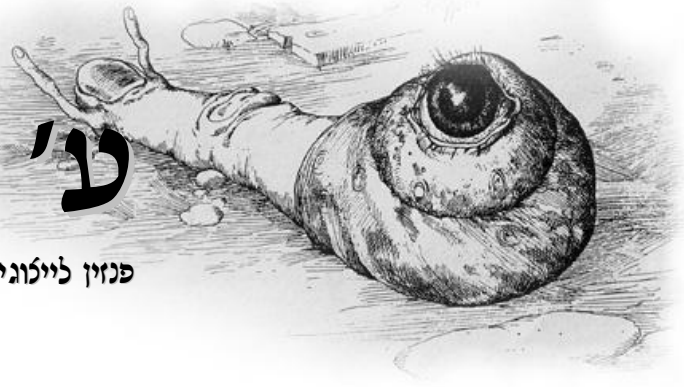
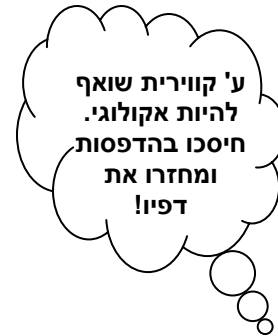

ע' קווירית

פנזין לייזוגים קוויריים, גיליון 55, 29 במאי 2011

- 2..... יוגב, ההומו הערירי
 3..... פמיניזם בשבילי / מיה
 5..... יד טרנסית – המוסף הטרנסי של ע' קווירית
 11..... קידוד והצפנה בוג הצרפתי - תמונת ליה טי וסטיוארט הול
 16..... פינת היצירה
 17..... אקדמיה לדאמיז- יילוד אישה של אדיראן ריץ
 20..... שמרית, הלסבית המעונבת ("דילברט" בתרגום לקווירית)

ע' קווירית שואף
להיות אקולוגי.
חיסכו בהדפסות
ומחזרו את
דפיו!

ע' קווירית תומך בלקוי
למידה, דיסלקטים
ומהממיות אחרים, כמו
גם בחופש הביטוי,
הטקסטים אינם נערכים!

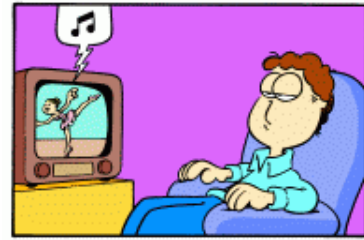
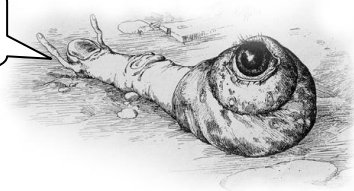
ע' בר

D_tv25@hotmail.com
www.QueerEyeWorld.org

יוגב, ההומו הערירי

קומיקס דיכאוני

הומואים עריריים
שולטים!

פמיניזם בשבילי / מיה

אני מנסה להבין מתי הפכתי לפמיניסטית? אני חושבת שתמיד הייתי שונה ושהפכתי לפמיניסטית {וטבעונית ושאר ירקות} כשהחלטתי שאני לא רוצה להשתלב יותר. אני חושבת שזה קרה קצת אחרי האישפוז בגהה. בערך שם הבנתי שאני שונה. עוד בעטתי בשונות שלי, לא הסכמתי לה, אבל אז הבנתי שאני לעולם לא אהיה כמו כולם ורק אז הרשתי לעצמי להבין מי אני. אולי זה קרה כי בגהה כופפו אותי ועיוותו אותי וניסו לעשות אותי נורמלית. אולי כי כשחזרתי לתיכון אחרי גהה ראיתי שכבר אף אחד לא מתייחס אליי כמו אל נורמלית, אז לא היה לי אכפת לפרוץ לגמרי את הגבולות.

מבחינתי פמיניזם זה חלק מתפיסת עולם שלא צריך להיות דיכוי. לכן אני יכולה להיות הכול. לכן כול ביקורת עלי בסגנון "תפסיקי להסתובב בלי נעליים, זה מסריח" {אם תשאלו אותי הבושם שלהן הרבה יותר מסריח} או "הצחקו שלך נשמע נוראי", כול ביקורת כזו היא טיפשית, מעצבנת ובעיקר לא נחוצה. הפמיניזם של התחיל כי נמאס לי שבוחנים אותי ב7 עיניים "הצבע האדום בשיער – לא טוב" "מי לובש סנדלים כאלה!?", כי נמאס לי שמסתכלים עליי מלמעלה, כי נמאס לי שמשפילים אותי. הפמיניזם שלי התחיל כי הייתי שונה. כי לא הייתי כמו כולם.

זה לא שיום אחד החלטתי שאני שמה זין על מה שאנשים חושבים. אני עדיין לצערי לא שמה זין על מה שחושבים עליי.

אני, בניגוד לאחרים, לא חושבת שנשים מדוכאות יותר מגברים, או שגברים מדוכאים יותר מנשים, או שלהט"בימות מדוכאיות יותר מאחרים. אני די בטוחה שכולנו מדוכאות באופן שווה. פשוט מדוכאים כול קבוצה בצורה שונה. אבל הדיכוי הבסיסי הזה הוא שווה, שגוי ובזוי.

ומכיוון שבפמיניזם עסקינן אני חושבת, בניגוד להרבה פמיניסטיות, שנשים וגברים מדוכאים בצורה שווה ובכלל, למה להתחיל להשוות סבל. גבר מדוכא בגלל שהחברים לוחצים עליו לראות פורנו ואז הוא מתחיל לדאוג ששלו יותר קטן משל כול היתר, כי אין לו גדול כמו לגברים בפורנו. או שהוא מרגיש שזה לא לגיטימי שהוא יחבק גבר אחר כי אחרת הוא הומו {למה המילה הזו הפכה להיות קללה?!} וחס וחלילה שלא יבכה ואוי ואבוי אם יהיה לו בן שישחק בבובות או שיהיה בתול אחרי גיל 15. והוא חייב להעיר הערות סקסיסטיות ופוגעניות וחייב ללכת מכות.

ולגבי נשים, שחס וחלילה תהיה מכוערת ושלא תרצה ילדים ושתאהב כדורגל ואם היא תהיה אסרטיבית יתפרק העולם. אבל דבר ששמתי לב אליו זה שאף על פי שהסטריאוטיפים למגדר הנשי הם חזקים מאוד יש הרבה יותר סלחנות כלפי בחורות נעריות {לדוג' אישה שתלמד מחשבים תיחשב "נעלה" יותר מגבר שילמד מגדר}. זה הרבה יותר מתקבל ו"נורמלי" שבחורה תהיה לסבית מאשר שבחור יהיה הומו {ואני כמובן לא אומרת שהומאים הם נשיים ולסביות הן גבריות, אני אומרת שהתפיסה הזו היא נורמה חברתית ושלסביות אוהבת נשים שזה, בנורמה החברתית, דבר גברי. כנ"ל לגבי הומאים}. יש הרבה יותר רתיעה מגברים נשיים מבחורות גבריות. אולי זה כי החברה שלנו מקדשת את ערכי הגבריות ולכן זה הגיוני שבחורות נעריות יתקבלו בחיבה בחברה סקסיסטית. אבל אני לא בטוחה שזה כל כך נכון. אני חושבת שזה הסבר קל מדי. נכון, אנחנו חיותם בחברה סקסיסטית אבל זה לא אומר דבר לגבי שנת נשים בחברה, כלומר החברה מפלה נשים {וגברים} אבל זה לא אומר שהחברה שונאת נשים. זה שאנחנו חיותם בחברה סקסיסטית אומר שיש אפליה על רק מין. כלומר, גם גברים נפגעים מזה וגם נשים. ונמאס לי, ככ נמאס לי מפמיניסטיות שחושבות ששונאים אותן בגלל שהן נשים ושמפלים רק אותן.

לפני חצי שנה התחלתי לשאול הרבה אנשים אם הם רואים פורנו ופרטים לגבי הצפייה. פרט לאישה אחת בת 50 לא מצאתי אף לא אישה אחת שרואה/ראתה פורנו. וגם האישה המבוגרת הייתה מסתכלת בעיתונים פורנוגרפיים ולא ממש בסרטים. מצד שני רוב הבנים בשנות העשרה רואים פורנו באופן קבוע ומצאתי רק אחד שמעולם לא ראה וגם לא רוצה ועוד שניים שרוצים להפסיק אבל לא מצליחים. מצד שני בחורות בגילאים האלה לא ראו מעולם. זה מאוד העציב אותי שהחוויה ה"מינית" הראשונה שלהם הייתה

באינטרנט וששם הם למדו מה זה סקס ולא הצליחו ללמוד לבד. אולי זה שבר לי גם איזו אגדה ילדותית. מה גם שפורנו הוא מרכיב חשוב בהחפצת נשים וגברים בחברה ונער שרואה פורנו מגיל 10 לומד שזה לגמרי בסדר להרביץ או לקלל בחורה במהלך יחסי מין {ואני לא מדברת על BDSM} ושרגישות במהלך יחסי מין זה לא הדבר החשוב ביותר, אבל אני כבר סוטה מהנושא.

לאט לאט התגבש הפמיניזם שלי. כתבתי על פמיניזם בכול מקום שיכולתי, בעבודות לבית הספר, במאמרים לעצמי, אל פורום פמיניזם ותושבותיו המיזאנדריות. שוחחתי על פמיניזם עם חברימות, עם עוברי/עוברות אורח בסלון מזל וברוגטקה. קראתי על פמיניזם. ניהלתי דיונים ארוכים עם אחותי, עם תלמידות מבית הספר שלי ועם סתם א/נשים באוטובוסים. ולאט לאט אני מבינה מה זה פמיניזם, ובעיקר מהו הפמיניזם שלי.

הפמיניזם שלי שמה זין על מגדר. הפמיניזם שלי אומר שהבעיה העיקרית היא בחלוקה שלנו לקבוצות והצמדת סטריאוטיפים לכול קבוצה. הפמיניזם שלי לא מבין למה כול בני האדם ורוב בע"ח בעולם הרחב מתחלקים לשתי קבוצות – זכרים ונקבות. והפמיניזם שלי בעיקר לא מבין איך המציאו את הסטריאוטיפים המגדריים. ומה זה בכלל אישה? ומה זה גבר? יש היגיון שהחלוקה היא ביולוגית. אם כן, א/נשים בלי רחם אבל עם חזה ופות הסן גברים או נשים. ומה עם אדם שנולד/ה גבר אבל עברה ברית מילה ונפלו בברית טעויות. ומה אם אנדרוגינוס ויש גם הרבה סוגים של "מוטציות" {בכוונה בגרשיים} שמשפיעות על המין כך שלא ניתן לקבוע במדויק את המין, יש הרבה סוגים של א/נשים שאינם זכר או נקבה אז מה איתם. ובכלל למה המין הביולוגי שנולדתי איתו חייב להיות תואם למגדר שלי?

לסיכום, מגדר זה שטות. למה בגלל שיש לי פות אז אני גם בכיינית, עדינה, רוצה ילדימות, אימהית, חושבת שחתונה זה היום הכי מאושר בחיי, צריכה להתלבש בצורה מסוימת. כול זה בגלל שיש לי פות! מה ההיגיון?! אני יכולה להעיד על עצמי שאני אסרטיבית, אגרסיבית, מחטיפה סטירה לא/נשים כשאני מעוצבנת ובאופן כללי לא סובלת בגדים "נשיים". אז מה אני בדיוק? האם אני אישה? אני לא עומדת בקריטריונים, אז אני גבר? אבל אין לי זין. אז מי אני בכלל? אז אני אוהבת להגיד שאני לא גבר ולא אישה. שאני משהו באמצע, אבל לא בדיוק באמצע.

את הטיוטה הזו כתבתי לפני חצי שנה, אולי יותר ובינתיים חלו שינויים רבים בפמיניזם שלי. אולי בגלל שעברתי ניצול מיני, אולי בגלל שהסביבה שלי לא פמיניסטית בכלל. והיום מצאתי בנבכי המחשב את הטיוטה הזו וקראתי אותה וגיליתי שנוספו כמה רבדים לפמיניזם שלי. שפתאום אידאל היופי הרבה יותר מפריע לי, שאונס נראה לי סוגייה בוערת הרבה יותר בפמיניזם, שפתאום אני מחצינה הרבה יותר את הנשיות שלי. פתאום גיליתי שהפמיניזם שלי לא סטטי, הוא משתנה בלי הרף. פתאום גיליתי שהפמיניזם שלי עצוב כלומר, הוא בא ממקום של קושי, עצב, יגון, מועקה. והאמת, פמיניזם זה הרבה יותר ממה שכתוב כאן.

ע' קווירית תומך בלקויי למידה,
דיסלקטים, ומהממיות אחרים.
הטקסטים לא נערכים.

יד טרנסית

האוסף הטרנסית של ע' קווירית

I'M BACK BABY

מקווה שלא גרמתי לאף אחת לחרדת נטישה. חזרתי מטיוול בקריבים. גיליון
נטול הומור של יד טרנסית. אז כל מי ששונא את ההומור ההזוי של יד
טרנסית, מוזמנת להכנס. אפילו לא אמרתי זיין פעם אחת בכל המגזין הזה.

על סדר היום:

- **הודעות**
- **“שינוי מין מנקבה לזכר בעזרת טיפול גנטי” מאת ד"ר גל**
- **וגנר קולסקו**
- **תוספת קטנה**
- **חרטה (על אלו שמתחרטים על שינוי גופני) ואבחון**
- **טרנסג'נדריות**

הודעות

לאחרונה התחלתי לכתוב קומיקס. מכיוון שאני לא יודעת לצייר, הוא
קומיקס מילולי לצערי. אם יש פה מישהו/י שרוצים לצייר קומיקס של יד
טרנסית, תמורת השכר שאני מקבל ואף כפול! (אפס ש"ח), נא ליצור איתי
קשר. אם לא, בגיליון הבא אני כבר אוציא את הקומיקס שלי מינוס
האיורים... יהיה משעשע.

עד עכשיו היו לי חומרים הזויים ובד בבד חומרים אינפורמטיביים. תמו לי החומרים האינפורמטיביים (אך עם זאת חומרים הזויים כלל לא חסר), אך אני מרגיש שיש לי הרבה ידע עוד לחלוק, פשוט לא עולה לי מדריך ספציפי לראש. אם יש פה א/נשים שרוצים מדריך ספציפי על כל נושא של FTM (טרנס מנקבה לזכר) או יש להם שאלות שהיו רוצים מענה במסגרת הפנזין, מוזמנים לשלוח לי מייל ישירות.

ליצירת קשר איתי בנוגע לכל דבר: yadtransit@gmail.com

נכון לעכשיו אני מבטיח לענות לכולם.

לפני שנתיים נפתחה המרפאה הגאה של הכללית בגן מאיר ומנהל אותה ד"ר גל וגנר קולסקו (איזה פמיניסטית מהמם הוא שהוא השאיר את שם המשפחה שלו). המרפאה הגאה הראשונה שלנו בינתיים. ככל שירשמו יותר למרפאה, הכללית וקופות חולים נוספות ירצו לפתוח עוד מרכזים מהממים שכאלו, אז ממש כדאי. כי אנחנו לא מיעוט ומגיע לנו טיפול רפואי הולם.

לדף המרפאה הגאה בגן מאיר

בפייסבוק <http://www.facebook.com/clalit.gan.meir>

דף עם שעות פעילות המרפאה וטלפון להזמנת תורים:

http://www.clalit20plus.co.il/Clalit/Young/Lifestyle/Articles/clalit_gay_clinic_tel_aviv_minisite.htm

שינוי מין מנקבה לזכר בעזרת טיפול גנטי

האם בשנים הקרובות טיפול גנטי יאפשר גם שינוי מין?

עדיין בגדר מדע בדיוני, אבל מחקר פורץ דרך שפורסם בעיתון הביולוגי החשוב "התא" מצא אפשרות לשינוי מין מאישה לגבר בעזרת טיפול גנטי במקום טיפול הורמונלי.

במחקר שבוצע בעכברים נמצא שלאחר מחיקת גן מסויים תאי השחלה הופכים לתאים דמויי אשך ומפרישים טסטוסטרון ברמה של זכר, במצב כזה אין צורך בלקיחה של ההורמון והשינוי החיצוני מתבצע בעזרת תפקוד תאי הגוף בלבד.

שימוש רפואי במניפולציה גנטית זאת ניתן לעשות במספר בעיות רפואיות שונות אך גם להעזר בזה על מנת להקל על הטיפולים לשינויי מין.

כמובן שמדובר בסנונית ראשונה ועדיין כזאת שלא ניתן ליישמה במציאות אך אין לדעת לאן יתפתח המחקר בעתיד.

תודה ל"יד טרנסית" על שליחת המאמר אלי,

ד"ר גל וגנר קולסקו המהמם*

(* תוספת של יד טרנסית)

תוספת קטנה

בעבר כתבתי משהו (לא אזכיר מה) על תל השומר או מרכז דמיוני אחר. מאוד רציתי להוסיף את הטקסט הבא בצורה הומוריסטית ואף כתבתי אותו כך. אני לא מוצא לנכון לעשות את זה ובמקום אני מציב את מה שרציתי להגיד במילים ללא הומור או ציניות. כי זה לא מצחיק בעיניי.

אנחנו כמה אלפים במדינה הזו. כמה מאות (להערכתי, תבקשו אתם מדליה גלבוע סטטיסטיקה), מתחילים את תל השומר מידי שנה. כמה בודדים/ות מסיימים/ות את שלב המיונים של תל השומר מידי שנה. מתוכם כמה בודדים מתחילים את שלב הניתוחים. מתוכם אחוזים מאוד קטנים מסיימים את הניתוחים. מתוכם אחוז מאוד קטנטן מסיים את הניתוחים ללא סיבוכים. תל השומר טוב בעיניכם? הוא מצויין לחופן של א/נשים. מה עם כל המאות? אז מה אם הם לא מוצאי חן בעיני תל השומר. האם לא מגיע גם להם טיפולים רפואיים במסגרת שרותי בריאות חנם במדינה? המתמטיקה לא משקרת!

חרטה ואבחונים פסיכולוגיים

מה עוזרים הטיפולים והאבחונים הפסיכולוגים אם עדיין יש בנינו חברים וחברות וחברימותים שמתחרטים על השינויים הפיזיים שהם עברו? לא רק שאנחנו, אלו שלא מתחרטים עוברים אבחונים מיותרים בשביל לעבור ניתוחים וקבלת תרופות-הורמונים, אלא מסתבר שזה לא מעמיד את אחינו ואחיותינו במקום טוב יותר.

מסתבר, שהרופאים והרופאות רוצים את האבחנות בשביל לכסות את עצמם מבחינה משפטית. אז למה לא להחתים אותנו על מסמך משפטי כמו לפני כל ניתוח באשר הוא?

לפני זמן לא רב התוודעתי לכך שמישהו שאני מכיר כבר לא מישוהו, אלא מישוהי. הכרתי אותו כבחורה-ג'נדרקוויר, המשכתי להכירו כטרנס ועכשיו אני אומנם לא מכיר אותו כלל, אבל הוא ברגרסיה, לפי הבנתי היא כבר חזרה ללשון נקבה.

א/נשים מתחרטים על כל דבר שהם עושים. אני יכול להתחרט שלא המשכתי לתואר ראשון, שקניתי דירה, שהתחתנתי, שהבאתי ילדים וכו', כל אלו בעלי השלכה משמעותית על החיים שלנו, באף אחד מהמקרים האלו אתה לא נדרש להוכיח שפיות, להוכיח מה שזה לא יהיה. למה אנחנו כן?

תמיד חשבתי לעצמי שהאבחונים האלו הם בשביל אלו שלא סגורים על עצמם. בשביל אלו שיש להם דילמות ולמעשה תהליך האבחון עוזר להם להחליט, לגבש החלטה ובגלל שיש כאלו שצריכים הכוונה, אז עושים את זה באופן גורף לכולם. עכשיו אני מגלה או ליתר דיוק, עכשיו זה מכה בי, שיש חברים וחברות מהקהילה הטרנסית שלמרות יעוץ פסיכולוגי, מתחרטים על השינויים שהם עברו.

באותו השלב בו הבנתי שהיעוץ וההכוונה האלו לא עוזרים גם לאלו שזה אמור לעזור, שהקשיים שאני נתקלתי בהם גם לא מוצדקים. תמיד אמרו לי במעמדים אלו שזה לא אלו שלא סגורים על עצמם, כדי שלא יביעו חרטה, שלא יתבעו אח"כ את הרופא, ועם זאת, עם זה שאני מאוד סגור על עצמי, עדיין נאלצתי לשתף פעולה עם המערכת המיותרת הזו של אבחון טרנסג'נדריות או דסאפוריה מגדרית.

אז עכשיו אני ממורמר.

האם אנחנו כחברה טרנסית מעודדים שימוש בהורמונים בטרם עת? האם אנחנו מעודדים לעבור ניתוחים עליוניים? אולי עוד פרוצדורות?

אני מאוד נהנתי מהניתוח העליון שלי, מכל החוויה. מאוד נהנתי מהניתוח שעברתי בחו"ל. באמת חוויות מקסימות שחבל לו הייתי מפספס אותם. יכול להיות שסיפורים כאלו משפיעים על החלטותם של מתלבטים?

כמה פעמים שמעתי וקראתי שמתייחסים לטסטוסטרון בג'ל כהורמונים לייט. דעו חברים, לאורך זמן, טסטוסטרון זה טסטוסטרון. הוא עושה מה שהוא צריך לעשות ולא יעזור כלום. אם ירד הקול, הקול ישאר נמוך. אם יהיו שערות, הם לא ינשרו. אם תהיה קרחת/מפרצים, גם זה ישאר. אלו דברים לא הפיכים. אפשר להתמודד עם זה כמו טרנסיות - הסרות שיער, פאות, לעבור פיתוח קול וכולי. אבל לעבור את הדבר הזה פעמיים בגלגול חיים אחד זה משהו שאני לא מאחל לאף אחד.

מידי פעם אני משתעשעת עם עצמי במראה, בשביל הכיף שלי. שמה איזה מרגלית צנעני ברקע, פאה על הראש, אפילו איפור! ושדיים תותבות ורוקד מול המראה ושר "הוי נערי מתי תשובה אל ביתי..." ומאוד מאוד נהנה מזה. אני נראה ממש גרוע ככה. זה חלק מהכיף. אני נראה כמו פועל בניין בפורים. גבר עם כרס גברית, פאה מבולגנת, איפור שמנסה להסתיר זיפים וגבות עבות, שערות מבצבצות מהכתף, מהידים - בלאגן שלם. אני כל כך לא עובר בתור אישה. זה חלק מהכיף. לנסות לעבור בתור אישה ולדעת

שאפילו עם פאה, איפור ושדיים מגרביים אני לא עובר :-)) וזה חלק מהבאסה לדעת שיש כאלו שמתחרטים.

אני קצת חש שהקהילה שלנו לא יודעת להכיל את אלו שמתחרטים או שהיו מעדיפים להשאר בגוף שלהם כמו שהוא היה לפני השינוי הגופני. אני לא מאויים מזה. אני חושב שזה נורא להדיר חברים מהקהילה שלנו על בסיס שינוי, אי שינוי או חרטה על שינוי גופני.

אומנם לכאורה בגללם אנחנו נדרשים להוכיח כל הזמן את השפיות שלנו ואת העובדה שאנחנו טרנסג'נדרים, אבל זה לא בגללם. זה בגלל תפיסות חברתיות מקובעות שטרנסג'נדריות זו מחלה נפשית. זה בגלל רופאים פחדנים (ד"ר גל מאמי, אל תכעסי עלי, לא מדבר עליך) שמפחדים שישללו להם את הרשיון על פעילות מחוץ למסגרת הסטטוס קוו שהיא להתנהג אלינו כחולי נפש לכל דבר ועניין.

בעוד שאין דרישה לאבחונים פסיכולוגיים ממשרד הבריאות בשביל ניתוח עליון או קבלת הורמונים, כיום מאוד מקובל לדרוש את זה מכל טרנסג'נדר שרוצה. לא משנה בן כמה הוא, הוא יכול להיות בן חמישים, אחרי עשרים-שלושים שנה של חיים כבוץ', הוא יכול להיות עם ביינדר, שינוי שם וחיים במגדר הגברי חמש שנים, אך עדיין יבקשו ממנו להוכיח דברים לפני קבלת טיפול רפואי. בעוד שנערה בת 17 יכולה לגשת למנתח פלסטי ולהכניס לשדייה שלא הספיקו להגיע למלא הפוטנציאל שלהם סיליקון מלא החופן וללא אישור פסיכולוגי, טרנסים נדרשים ברוב המקרים כן להוכיח דברים.

למה לא חתימה מסכמת על ויתור משפטי?

אני לא יודע איך אני הייתי מרגיש לתת הורמונים לחמש א/נשים ביום, כאלו שמעולם לא הכרתי אותם ואולי לא יחזרו אלי יותר. אני לא יודע איך הייתי מתמודד אם הייתי מרגיש שאותו בחור לא לגמרי מפנים שטסטוסטרון בג'ל הוא זהה לטסטוסטרון בזריקות (לפעמים לוקח יותר זמן לשינויים לקרות תחת ג'ל וזה מספק איזו תפיסה/אשליה שיש שליטה על השינויים, אך מהניסיון שלי זה לא נכון). או אם הוא מספר לי שאף אחד בעולם לא יודע שהוא הולך להתחיל לקחת הורמונים ושהוא גר עם ההורים והם בכלל לא יודעים שהוא טרנס והוא רוצה להסתיר את זה מהם לנצח. וואלה, אני לא יודע אם הייתי רץ לתת לו מרשם. יש בלבול בנושאים האלו וחלקם נובעים מהרופאים שלא יודעים לתת מידע נכון ואמיתי ויעוץ רפואי. אני מכיר בדילמה של הרופאים/ות, אבל אני מאמין שיש פיתרון הרבה יותר קל והגיוני.

תשאול קצר של הפציינט מה הוא יודע על טסטוסטרון, מה הציפיות, התיקוות והחששות שלו מהטיפול ההורמונאלי. מתן הסבר על השינויים שהולכים לקרות ומסגרת הזמן, בפרקי זמן (נגיד בהתחלה ירד הקול, זה

יקרה בין כך לכך שבועות...), שליחה לבדיקות מעבדה רלוונטיות ולראות אם הבן אדם חוזר אלי או לא. אם הוא חוזר תוך חודש עם בדיקות, אז הרי שהיה לו חודש לחשוב על כך. אם לא – הוא החליט שלא. אם למשל הציפיות שלו הן לא מציאותיות כמו שיהיה לו רק פיאות לחיים ולא שפם – אז להסביר לו ואם אין הפנמה, אז אולי יש מצב ליעוץ קל ע"י פסיכולוג/ית, רק כדי לראות שאכן טיפול הורמונאלי זה מה שכדאי כרגע ושהציפיות של המטופל הן הגיוניות.

הכל התחיל אבל מתחושת ההלם שאני מכיר מישהי שהצטערה על התהליכים שהיא עברה. אנחנו צריכים להיות הרבה יותר סובלניים. מגישוש קל מאוד, אני מרגיש שיש איזה האשמה כלפי המתחרטים. פתאום קוראים לזה אחוז זניח. אבל זה לא אומר שצריך להזניח. אני רואה בהם כחלק בלתי נפרד מהקהילה הטרנסג'נדרית – כל עוד הם משייכים אותם אלינו. כמו שיש טרנסים שלעולם לא יעברו ניתוח אחד בחייהם ולעולם לא יקחו הורמונים, יש טרנסים שיקחו ויגידו די מספיק. אני לא יכול לתאר לעצמי את תחושת הצער העמוקה אם הייתי "מגלה יום אחד" שכל מה שעברתי הוא לחינם. אם עכשיו יש אולי כמה בודדים בארץ שמזדהים עם ההגדרות האישיות שלי כלפי עצמי והסביבה, אז פתאום זה מצטמצם עוד. פתאום גם הקהילה שלנו מפנה גב. מצד שני, ראיתי איזה בחור שכל הזמן נותן אזהרות שלא לקחת הורמונים כנביא זעם. החוויה שלו היתה לא טובה והוא התחרט. מספיק קשה להגיע להחלטה כשההורים והמשפחה שלנו אומרים לנו את זה, אנחנו לא רוצים לשמוע את זה גם בתוך הקהילה כי בשלבים האלו אנחנו מגיעים לקהילה להתחזק. לברוח למקום היחיד בו מבינים אותנו. אז עושה רושם שיש הדרה של המתחרטים במקום לתת להם מקום להתבטא ולספר על ההחלטה שלהם לעבור שינויים גופניים ולמה היא היתה שגויה במקרה להם, הם מודרים. וזה חבל ומצער אותי ברמה האישית.

בקרוב (אני מקווה) יהיה טרנס במרכז בגן מאיר - במחשבה שניה, דיון פתוח עם "טרנסג'נדרים לשעבר"

קידוד והצפנה בווג הצרפתי – תמונת ליה טי וסטיוארט הול

מאת: סיסג'נדר בלנדר

סטיוארט הול מציע מודל לניתוח מסרים תקשורתיים המבקר מודלים לינאריים מסורתיים שעוסקים במסרים תקשורתיים. הוא מציג מודל מעגלי המורכב מארבעה שלבים, ולכל שלב יכולת קיום עצמאית מהיתר, על כך אולי יורחב בהמשך. יתרונו של מודל זה ביכולתו לנתח מסר תקשורתי תוך התייחסות ליחסי כוח וסטרוקטורות חברתיות המכוננים אותו. כאשר אנו מדברות על כינונו של מסר, הכוונה היא ליחסי הכוח המשפיעים על כל אחד מארבעת שלבי המודל: הפקה, הפצה, שימוש ושעתוק.

ראשית, כל הפקה של מסר נעשית מתוך השיח עמו מתכתב/בתוכו מתקיים הגוף המפיק, בין אם הוא נאוה שהחליטה לתעד את סבתה במצלמה ביתית, מגזין "ווג" הצרפתי, חברת "קשת" או סטאטוס בפייסבוק. כל גוף מביא עימו את המרקם הייחודי לקיומו – נורמות/אי-נורמות תרבותיות, מוסכמות חברתיות, הקהל אליו מופנה המסר. כל אלו מקיימים מערכת דיסקורסיבית של יחסי גומלין במסגרתה מופק המסר. לטענת הול, ה"מסמן" מוצפן בצופן הייחודי למדיום במסגרתו הוא מופק ואין חובה כי יהיה קשר ישיר בין המסמן במסר למסומן שהוא מסמן במציאות. כך שפיענוח מסר תקשורתי יכול לקרות רק במסגרת הערכים והכללים של המדיום במסגרתם הופק. לעיתים, מסרים שהוצפנו כמסמנים מסוימים מפוענחים כמסומנים אחרים, כאשר הם עוברים קריאה במסגרת שיח ששייך למקבל המסר אך לא ליוצרו. לטענת הול, מסרים וסימנים הם מובנים חברתית. קריאות עקביות במסמנים מסוימים כמסמנים מסומנים מסוימים מתאפשרות רק לאחר שמסר מסוים עבר נטורליזציה, אשר מעמעמת את יכולתנו לראות את המלאכותיות שבקשר חד ערכי זה בין מסמן למסומן. הול עושה שימוש בטענתו של דה סוסייר לכך שקשרים (לשוניים) בין מסמן למסומן הינם מבוססי הסכמה, מה שמדגיש שרירותיות של מסמנים על פני טבעיותם. הסיבה היחידה לכך שמסמנים נדמים לנו כטבעיים כל כך למסומנים מסוימים היא הסכמות חברתיות משותפות ליוצר ולמפענח.

בעוד המישור הדנוטטיבי הינו סטאטי למדי בתוך חברה אמורה, המישור הקונוטטיבי הוא נזיל למדי ונתון להשפעה של אידיאולוגיות שונות. יקל עליכן להבין, אולי, אם נדון במונח "קוויר", שהגדרתו הלשונית היא "משונה". בתחילת המאה העשרים שימשה ככינוי גנאי כללי לאנשים הנתפסים כבעלי חריגות, בשנות השישים החלה לשמש כמילת גנאי לתיאור אדם המשתייך לקהילת הלהט"באק ולאחר מכן התגלגלה לשמש כשם שכינינו בו פעילות להט"באקיות את עצמן והלאה. המישור הקונוטטיבי אינו מתייחס לתהליך היסטוריוציסטי או פלורליסטי, אלא למצב נתון פוליטי בו כל קבוצה תנתח מסר תקשורתי, לשוני או אחר על פי הסדר השיחי שלה. הסדר השיחי, כמובן, מתקוף אופיו השיחי, הינו הסדר המומלץ אך בהחלט לא זה המחייב, ובמסגרת כל שיח ישנה האפשרות להתנגדות וקריאה שונה.

הול מאפיין שלוש עמדות היפותטיות לפענוח המסר הטלוויזיוני. הראשונה היא העמדה ההגמונית המקבלת את המסר ותוכו כברו ואינה מנסה להתכתב עם השיח. העמדה השנייה היא עמדת הצופן הנושא ונותן, צופן סינטטי המנסה לשלב בין התזה של השיח ההגמוני עם האנטי-תזה שלו. עמדה זו מקבלת לרוב חלק מהקביעות ההגמוניות אך מכירה בבעייתיות אפשרית באחרות. הקריאה השלישית היא קריאת הצופן האופוזיציוני. קריאה זו מבינה את הנחותיו של השיח ההגמוני ושואפת לפרקן ולהניח חדשות תחתן.

מטרת ההקדמה הארוכה והמשמימה הזו (חלקנו נהנו מקריאתה, הבה ולא נשפוט אותן בחומרה יתרה) הייתה להניח יסודות לשפה המשותפת בינינו, מצפינת המסר, לכן, המפענחות.

לפני כשנה נשלחה אלי הודעת אי-מייל נסערת שכותרתה "את חייבת לראות את זה", ותוכנה "מה את חושבת?".

**LEA,
born again**
Alerte new top model sur la pub Givenchy de cet automne, Lea est debout, en marabout, pas loin de Mariacarla, Malgosia et Joan Smalls. Joints creusés, sourcils effacés, elle exhale une beauté impériale et détachée, rétro et androgyne, quelque part entre Greta Garbo et Candy Darling. Lea T., sensation automne 2010, est la nouvelle star de l'agence Women. Une femme en devenir, née Leo, décidée à apprivoiser la vie en talons hauts. Originnaire de Belo Horizonte, elle a grandi en garçon bien éduqué, à la fois au Brésil et en Italie, dans une famille honorée et catholique. Deux sœurs, un frère, Leo se destinait à une carrière de médecin vétérinaire, jusqu'au jour où Lea est apparue : « J'ai rencontré Riccardo Tisci, qui venait de sortir de la Central Saint Martins. Peu à peu, on est devenus amis. Et un soir, il m'a encouragée à porter des escarpins à une fête. On est allés acheter ces chaussures de drag queen et on a déteint mes sourcils au bleach. Ça été une révélation. » Lea suit son pygmalion chez Givenchy à Paris, assistante, confidente et mannequin cabine durant deux saisons. De retour à Milan, elle se décide à entamer sa métamorphose physique. Un traitement mise à l'épreuve, qui essuie les préjugés de la rue et l'immense malaise familial. « Comme une guerre dans la tête », dit-elle. Depuis Paris, Riccardo suit les vicissitudes de la mutation. Il offre son aide, et « un jour, il a appelé pour proposer cette pub avec Mert & Marcus ». Lea accepte au nom de toutes ses amies transsexuelles, porte-étendard de leur cause, et « surtout frère de l'amitié de Riccardo ». Depuis la pub événement, les propositions de castings et les demandes d'interview pleuvent chez Piero Piazza, son agent chez Women, « un autre de mes anges gardiens ». Lea, avec une simplicité désarmante, explique qu'elle attend l'intervention définitive qui libérera sa féminité, « dès que les papiers seront en règle ». Elle laisse ouvert son futur. Ce sera sur les podiums de mode, ou bien peut-être dans les ateliers, ou de retour sur ses terres, son vrai berceau, au Brésil. [CAROLLE SABAS]

המחשבה הראשונה שלי הייתה שהתמונה הזו נפלאה. זו גם הייתה המחשבה השנייה שלי. המחשבה השלישית שלי הייתה שאין ספק שלעובדה שהתמונה הזו צולמה כחלק מכתבת תדמית בעיתון "ווג" הצרפתי יתכנו השלכות בעייתיות. עברו ימים מספר, ואני והתמונה מהלכות יחד בכל מקום, אני חושבת עליה והיא עלי (עד כמה שתמונה יכולה לחשוב עליך), אבל עדיין לא הצלחתי להניח אצבעי על המתח החריף הזה (זכרו אותו, נחזור אליו בהמשך) בין נפלאות לזעזוע שהתמונה הזו עוררה בי.

לכל תמונה בה אנו צופות יש קונטקסט, מטרה לשמה צולמה, הסכם במסגרתו צולמה, חששות של המצלמת, המפרסם, מניעים כלכליים, מניעים פוליטיים ומה לא. ארבעת השלבים של הול, זוכרות? זוכרות. ארבעת השלבים האלה הם מבנה המייצר כל העת אירועים, אירועים פרטיים שהם מסרים. צילום התמונה הזו, החל מהרעיון לכתבה ועד ליציאת הגיליון לאור הם אירוע פרטי. כאשר אני מחליטה במכוון להביא את התמונה הזו אני כבר יוצרת אירוע חדש לחלוטין. האירוע הזה לא מנתק את התמונה, המסומן המקורי, מההקשר בו יוצר, אך היא מאפשרת לנו רגע לדון בתמונה הזו בהקשר בו אני מבקשת, והוא הקשר של ניתוח ויזואלי-סוציולוגי של הניבט אלינו בה. כך שהקריאה שלנו בתמונה הזו גם מהווה את שלב ה"שיעטוק" וגם מהווה אירוע מעגלי חדש משל עצמו. (אותי זה ריגש).

אך האירוע הראשוני, זה שהיה לפני שבאנו לדון בתמונה ולפני שצולמה התמונה הוא קיומה של ליה טי. כל אירוע יכול להיות בר קומוניקציה רק לאחר שהוא עובר קידוד, הוא אינו יכול להיוותר אירוע במצבו הגולמי. כך שמעבר להיותה של ליה טי, רק גלגולה למשרת דוגמנית בבית האופנה ג'יבאנשי וחיפיתה בכלי התקשורת הם אלו שמאפשרים לנו, אנשים שאינם חלק מחיה הפרטיים של ליה טי (ואם אתן כן, סורו ללשכתי ומהר) לקבל את המסר על האירוע של היותה.

נפנה לניתוח התמונה, בהנחה שדעתכן נוחה עם הצעתי והצעתו של הול להניח את הקונטקסט בצד לרגע ולהתמקד בתוכן הוויזואלי של התמונה.

לא סתם שהתמונה הזו עוררה בי כזה עניין. ככל שעיינתי בה יותר הבנתי את סופם של הדברים אותם אני מביאה לפניכם. התמונה הזו עבורי, אינה תמונה של "דוגמנית טרנסקסואלית בעירום" כפי שהציעה הכותרת באתרים מספר בהם הופיעה. התמונה הזו היא תמונת עירום של ליה טי, כמו שרק ליה טי יודעת להיות עירומה. כלומר, התמונה הזו מצליחה ליצור אצלי תחושה שמצולמת בה תפיסה סובייקטיבית של מהו עירום עבור ליה טי. אזהר ואומר, שהתמונה הזו גורמת לי להרגיש שאני מציצה לחוויה סובייקטיבית של מהי טרנסג'נדריות עבור ליה טי. אני לא רואה כאן אובייקט טרנסג'נדרי, זוהי לא תמונה שמתיימרת לומר "זוהי טרנסג'נדרית", זו תמונה שמנסה לשקף גילום סובייקטיבי אפשרי של מהי טרנסג'נדריות עבור ליה טי ברגע נתון, רגע בו גופה חשוף למחצה מול מצלמה. החשיפה למחצה נוצרת בתמונה על ידי כמה אלמנטים. הראשון הוא השיער, המסתיר מחצית מפלג גופה העליון. השני הוא עמידתה, המציבה את פלג גופה התחתון כפונה הלאה מאיתנו ופלג גופה העליון פונה אלינו למחצה. האחרון אליו אתייחס, וודאי שישנם עוד רבים, הוא ידה המסתירה את איבר המין.

ההסתרה הנינוחה והרפה של רוב איבר מינה היא התכתבות לדעתי עם כמה שיחים. זו התכתבות עם השיח הפסיכולוגיסטי על טרנסג'נדריות, הגורס כי חוויה טרנסג'נדרית ממוצעת היא לכל הפחות אי נוחות דיספורית קשה עם הגוף וחלקיו שאינם נמצאים בהלימה עם המגדר עימו מזדהה הטרנסג'נדרית. ניתן (ואף רצוי) להתווכח עם ההנחות של שיח זה, אך לא ניתן

להתעלם מכך שהוא מייצר שיח אחר, והוא השיח החברתי אודות טרנסג'נדריות. מראיונות שערכת במסגרת עבודה סמינריונית עם חברים וקרובי משפחה של גברים טרנסג'נדרים, רוב המרואיינים ציינו בדרכים שונות שהם מבינים "טרנסג'נדריות" בכלל, ואת זו של מכרם בפרט כאי יכולת לשאת את הגוף הנקבי. יתכן והעגינה של תפיסת הטרנסג'נדריות בתוך שיח רפואי היא זו שהקלה או קרבה את קרובי המשפחה והחברים בעבודה לקבלה של מכרם, על ידי המשגה פיזית שלה וראייתה במינוחים רפואיים כנותני תוקף וממשות.

ההסתרה למחצה הנעשית בנינוחות, חושפת למעשה את הצופה בתמונה לעובדה שלליה טי יש איבר מין זכרי. איבר המין אינו נחוה בתמונה כמוכחש, שנוא או מועלם. הוא נחוה כחלק אינטגרטיבי ממכלול זהותי ולא כאיבר דיאספורי המנתק מזהות, מפרק, גורם לאי נחת או מדכדך. זו אינה קריאת תיגר מוחלטת על מהי טרנסג'נדריות, כפי שהוצע על ידי הול בעמדה השלישית. יש כאן הלימה לעמדה השנייה, המאפשרת איזו סינתזה בין השיח ההגמוני על טרנסג'נדריות מהי המבנה טרנסג'נדריות כאובייקט מדיד, לבין ביטוי של חוויה טרנסג'נדרית סובייקטיבית. העמדה הסינתטית הזו מאפשרת הבעה של המסר הסובייקטיבי באופן החזק ביותר. שכן אם הייתה ליה טי חושפת את איבר מינה לחלוטין, בהנחה שתמונה כזו עונה על דרישות הצנזורה, הקהל שהיה קורא קריאה הגמונית בתמונה היה רואה אישה/גבר בעל/ת חזה שלה/לו איבר מין זכרי, ובשל התרסה לכאורה כנגד השיח על טרנסג'נדריות יתכן ולא היה מובן כי זוהי חוויה סובייקטיבית טרנסג'נדרית. אם הייתה מכסה באופן מתאמץ על איבריה, כנוקטת בעמדה הראשונה, הייתה הולמת מידי את השיח על טרנסג'נדריות ושוב מאבדת את מקומה הסובייקטיבי. דווקא ההנחה הנינוחה, השלווה של ידה על מפשעתה היא כאומרת: "אני סובייקטית, אני בעלת זהות מורכבת הרבה יותר מסכום ציון בסעיפים ב DSM, אני יודעת שהצופות בתמונה עשויות שלא להיות מוכנות למורכבות הזו, לכן אעשה איזו אמוסיה בין עמדתי לעמדת הצופה וכך אוכל להיות אני". כמובן שאין אני גורסת שמחשבה זו הייתה כל כך מעושה, ותמלול המחשבות-לכאורה הן רק עבור המחשת המהלך הדיסקורסיבי שלטענתי מתרחש פה.

בהמשך להערתי האחרונה אודות אי המעושות של התמונה, אבקש להתייחס לשאלת הפוליטיות של התמונה. איני רואה באיתגור השיח אליו התייחסתי אקט פוליטי אלא חוויה בסיסית יותר אותה כינתי בעבר "פשוט היות". "פשוט היות"¹ או "Simply Being" הוא מונח שמנסה לתאר קיום פוליטי לכאורה שאינו מנסה לצאת נגד במובהק כניסיון להתנגד לשיח, או במונחים דיסקורסיביים, אינו מפעיל כוח כאקט התנגדותי לשיח אלא פשוט מהווה או מכונן שיח נגדי מתוקף היותו. ראשית יש לציין שהרעיון של Being בפריט חזותי עלול להיות מורכב לתפיסה, שכן אנחנו רגילים לחזות במסמנים שהמסומנים שלהם הם סמלים פחות מעורפלים ויותר מוחשיים. לתפיסתי, ישנו קשר בלתי ניתן לניתוק בין ה"פשוט היות" של ליה טי סובייקטית טרנסג'נדרית לבין המתח שדובר עליו קודם. המתח הזה נוצר בין היתר משום שהמצב המתואר מצריך מאיתנו להכיל משהו שאינו יכול להיות מפוענח לכדי שפה מוכרת. עלינו לאלתר מתוך סך החוויות, התובנות, הדעות והרגשות שלנו סך חדש, שמתאים לקיום הסובייקטיבי ש"פשוט הינו"

¹ המונח "פשוט היות" הוא מונח שהצעתי בעבודה סמינריונית שעסקה בזהויות מגדר ומתכתבת עם מושג הכוח וביו כוח. אין מדובר בראיה מהותנית של זהויות. המעוניינות (משום מה) לשמוע בהרחבה מוזמנות לפנות למערכת.

של ליה טי. שפה, כפי שצוין, היא מוסכמה, שפה היא פשר. ללא שפה אנחנו מתקשים להסכים עם האירוע, ומתקשים להבין את פישרו.

מתוקף מה שנאמר עד כה, גם הפמיניזם המוצג על ידי ליה טי הוא פמיניזם מופנם, לא מאבקי ולא פוליטי, שנראה מבעד להעמדתה אל מול המצלמה ולאופן מילואה את הדף. ליה מוצגת בפרפורציות של אחד לאחד על הדף ומצולמת בהישר-מבט, היא אינה מצולמת במבט-על, אלא במבט-אל, דבר התורם בעיני לתחושת הסובייקטיביות שלה ולפן הפמיניסטי של התמונה. ברמה התיאורטית, עצם תפיסתה כסובייקט מנטרלת את האפשרות לראות בתמונה תמונה פורנוגרפית, שכן מתבטלת האפשרות לראות בה אובייקט מיני.

לבסוף אבקש להתייחס לכותרת המוצגת בתוך התמונה, שכן היא חלק מהאובייקט אותו אנו מנתחות. הכותרת היא born again או בעברית "נולדת מחדש". הטבעיות של התמונה, בה נכללים השיער המעוצב "או נטורל", הנינוחות של הפנים והניסיון להציג את כל כולה, על חלקיה הזכריים/גבריים והנקביים/נשיים, מייצרים את תחושת הנינוחות אליה התייחסתי כ"נפלאות" של התמונה מוקדם יתר. יש כאן שבירה של ציפיית הצופה ההטרונורמטיבי (הצופה בתמונה ממושב הנינוח בתוך השיח ההגמוני אודות מגדריות) מטרנסג'נדריות ואולי גם מטרנסקסואליות כזהויות מעושות או Performed והצגתה כזהות מגדר "טבעית" (כשם שזהויות סיסג'נדריות נתפסות כ"טבעיות" בעיניו). אין בתמונה תחושה של עיבוד הגוף, חלקלקותו של העור לא העלתה אצלי תמיהה, השדיים, איבר המין הנגלה, הכל נראה כ"מולד" בשפת התמונה. התפיסה של "טרנסג'נדריות סובייקטיבית מולדת" (על אף הבעייתיות התיאורטית בניסוח) עלולה ליצור אצל אותו צופה את החלק הנגדי לאותה נפלאות במתח המדובר. הנינוחות המוקרנת בהעברה נגדית מפניה הניבטות של ליה אל תפיסתו שלה של הצופה, עשויה מתוקף הפרדוקסאליות שלה אל מול השיח ההגמוני להביא לידי אותו מתח.

לסיכום, הביטוי של זהות לא מתפשרת אך מגשרת, דרך התכתבות עם השיח ההגמוני ושימוש במסמנים המקובלים בו כדי לנטוע מסומנים לא הגמונים בתודעת הציבור היא צעד נפלא בעיני. יש לסייג ולומר, שכמו בכל סינתזה, גם כאן וודאי שישנו מוטיב של הקרבה, הקרבה של חלק מהאמת הפנימית של ה"מסנתזת" לטובת הטמעה של שורשי רעיון מסוים בשיח. אך כפי שמציע הול, כוחה הרב של העמדה הסינתטית גובר לעיתים על המחיר שיש לשלם כאשר נוקטות בה.

יש לראות בכל הנאמר לעיל פרשנות אישית שלי את התמונה, המונעת מתחושותיי, מחשבותיי, והרהורי כאישה סיסג'נדרית. אין בפרשנותי (בה עשיתי שימוש רבות במונחים כמו נינוחה ושלווה) ניסיון לנחש בספקולציה מהן תחושותיה של ליה טי ומניעה, אלא ניסיון להביע כיצד התמונה גורמת לי לחוש בנוגע לתחושותיה ומניעה. אין בפרשנותי ניסיון לזלזל או להפחית מהקשיים העלולים לנבוע מהחשיפה וההקרבה של ליה טי בפרט, והחיים כאדם/אישה טרנסג'נדריות בכלל, או ניסיון להתיימר ולהבין מהי חוויית חיים טרנסג'נדרית.

יש לך משהו להגיד או לשתף?
רוצה לייסד מדור חדש משלך?
גם את יכול גם אתה יכולה!
השמיעו את קולכן ב-
D_tv25@hotmail.com

פינת היצירה

מילולינות – לעטוף לך את זה? מאת יוספה מקיטון

המילה חדירה בעיתית. אנדריאה דבורקין וכו'.
במשפט עברי החודר הוא הפועל, כלומר הפעיל, כלומר האקטיבי. הנחדר הוא הסביל, כלומר הפסיבי.
הלשון חוברת כאן לאיברים אחרים במזימה לקבע את התפקידים השוביניסטים ההטרו-נורמטיבים. ובכן,
לא עוד!

לפני כך וכך זמן (די הרבה) המצאנו יחד את המילה עטיפה. בהיפוך לחדירה, עטיפה יוצרת עוטפת פעילה
ונעטפת סבילה. היוזמה והפעולה מחליפות כיוון. כשניסינו את זה בסקס – זה שינה דברים. תנסו גם,
לוקח קצת זמן להתרגל להיפוך, אבל הפרשנות שזה מחליץ מהאקט שזה את המאמץ.

דוגמאות שימוש:

שני צ'אטים באטרף

מהיר: אז אתה בענין של? barebacking
זהיר??:

מהיר: יעני בלי גומי
זהיר: השתגעת? אני עוטף רק עם קונדום!

סקרן: ורסטילי?
שקרן: מצטער אני רק נעטף

שיר דובים עממי

יש לי חבר, הוא דוב מאמם,
שאוהב אותי לעטוף.
מה חבל, שבזה החרוז הדומם,
לא ניתן זהותו לחשוף.

עיניו, פיטמתו, פרותו הסמיכה-
נשיפה וזיעה נוטפת.
מהי זו האנחה, בין סדין לשמיכה?
גם אני את הדוב עוטפת!

בברכת פסיביות אקטיבית מאד 😊,
יוסף

אקדמיה for Dummies

תקצירי המאמרים שלא היה לכן כוח לקרוא

ילוד אישה - אדריאן ריץ' (סיכמה: רותי גליק)

הספר נחשב לאחד החיבורים החשובים והמצוטטים על אימהות בהקשריה ההיסטוריים והתרבותיים, מנקודת מבט פמיניסטית. כותרת המשנה של הספר באנגלית היא: "אימהות כחוויה וכמוסד", והיא מהותית להבנת הכתיבה של ריץ' והתפישה שלה את האימהות ואת החוויה הנשית בכלל. היא מבחינה בין מוסד האימהות שנכפה על האישה בחברה הפטריארכלית – הכולא את הנשים בתוך גופן ושולט בהן לפי צרכיו – לבין חוויית האימהות, שהיא יחסה של האישה לכישורי הפריזון שלה ולילדיה. ריץ' סבורה שלמרות הדיכוי של האישה כאם בחברה הפטריארכלית, יש לנשים אפשרות ליצור ולשחזר חוויית אימהות ועולם נשי, משוחררים מתיווך הפטריארכיה. זהו גם מקור האופטימיות של תפישתה, שאינה רואה בנשים קורבנות נצחיים של עולם הגברים.

בהתאם לכך הכתיבה של ריץ' מתנהלת בשני כיוונים במקביל. מצד אחד היא מציגה ומנתחת את צורות השליטה הרבות בגוף האישה השוללות ממנה את כוחה של האימהות, וכך מעוררת בנשים את המודעות לכוח שנגזל מהן בשם מוסד האימהות. מצד שני היא מנסה ליצור חוויית אימהות שלא הותנתה ולא קובעה על ידי החברה הפטריארכלית, לעתים קרובות בעזרת חוויות אישיות שלה ושל חברותיה, בהיעדר מסורת מתועדת של חוויות האימהות. מכאן שריץ' אינה כופרת בחוויית האימהות, כפי עשו הוגות כסימון דה-בובואר ואחרות, שראו בלידה ובגוף את שורש השעבוד של נשים, אלא מנסה להפוך חוויה זו לכוח. לפי תפישתה, רק כאשר תיהרס האימהות כמוסד פטריארכלי, תיחפץ האימהות לחוויה שנשים יוכלו לבחור בה בחירה חופשית.

ריץ' כותבת: "בעולם כזה נשים ייצרו חיים חדשים באמת, בילדן לא רק ילדים (אם וכאשר נבחר לעשות כן) אלא גם חזונות וחשיבה הנחוצים כדי לכלכל, לנחם ולשנות את ההווה האנושית – קשר חדש ליקום:

מיניות, פוליטיקה, תבונה, עוצמה, אימהות, עבודה, קהילה, קרבה, יעטו משמעויות חדשות; החשיבה עצמה תשנה את פניה".

פרק שישי: ידיים בשר ודם, ידי פלדה (עמ' 161-184)

בפרק זה מתארת ריץ' את התפתחות הלידה והמיילדות מהעת העתיקה ועד ימיה; תחום עיסוק נשי שמשך אליו לאורך ההיסטוריה נשים בולטות, מוכשרות ודעתניות, ועם זאת זכה לדימוי שלילי, שנבע בעיקר מדעות קדומות כלפי נשים ומשנאת נשים. ריץ' מראה את התפתחות הלידה והיחס למיילדות דרך המאבק בין המינים על שליטה ויוקרה, מאבק שממנו יצא תמיד הגבר המנצח והרופא כשידו על העליונה. גם כאשר הגברים היו שוליים במהלך הלידה, גם כאשר הייתה להם פחות מיומנות ופחות ידע, היה להם סטטוס גבוה יותר מזה של המיילדות בכל הקשור ללידה. הכניסה של גברים למיילדות העלתה את קרנו של המקצוע ודחקה את הנשים המיילדות למעמד שולי והועידה להן תפקידי משנה, כסיעות של הרופא המיילד.

ריץ' מחלקת את ההיסטוריה של המיילדות ואת היחס למיילדות לתקופות:

1. בעת העתיקה: נשים אחראיות ללידות נורמליות, לגברים רופאים מותר לטפל בסיבוכים ובלידות

חריגות (היפוך תנוחת הוולד). למרות נוכחות שולית של הרופא – יש להם שליטה ניכרת. למרות

שרופאים ידעו פחות מהמיילדות על לידות נורמליות, התייעדו ההיסטורי שייך להם. אין זכר לידע

שהועבר בין המיילדות. יש עדויות לכך שהרופאים בזו למיילדות.

2. ימי הביניים: בהשפעת תפישות נוצריות נתפשים האישה ואיברי המין שלה כרשע בהתגלמותו,

המיילדות נתפשת כעיסוק מלוכלך, ולכן נאסר על גברים להימצא בחדר הלידה. נחשב לפגיעה בגבריות

וחילולה. המעמד של המיילדת הוא בשורה אחת עם מעקרי חזירות, כלומר היא מבצעת תפקיד חיוני

אך נחות. הכנסייה אסרה נתיחת מתים. רופאים גברים אינם מכירים את גוף האישה. הם לא רואים

חולים ולא מבצעים ניסויים. למרות הידע שנשים צוברות על הריון ותהליך הלידה, ולמרות ההכרות

שלהן עם גוף האישה על בסיס ניסוי ותעייה, אופפת שנאת נשים את המיילדות, וכן דחייה מגשמיית

האישה ומכל מה שנוגע לתפקידה כאם.

3. במחצית השנייה של המאה ה-17: מדע הרפואה מתחיל להשתלט על אמנות הריפוי ומונע מעמד

מקצועי מנשים. המיילדות הופכת לתחום עיסוק גברי. הידע שצוברים גברים עדיין מוגבל והם

מסתמכים בעיקר על מיילדות, ובכל זאת רופאים מתחילים להכיר את גוף האישה בעזרת אבחנות

וניתוחים.

ריץ' מביאה מכתביה של לואיס בורז'ואה (שספרה הראשון התבוננויות פורסם ב-1609) הרופאה הראשונה שעסקה במיילדות, הכשירה אנשי מקצוע גברים ונשים והטיפה לאתיקה ולכבוד מקצועי.

היעדר שיתוף הפעולה בין המיילדות והרופאים במשך מאות שנים, מצינת ריץ', גרמו ל"בזבוז משווע של חיי נשים". המיילדות היו בורות בכל הקשור לרפואה ולניתוח, והרופאים היו בורים בכל בנוגע לאנטומיה של האישה ולשיטות לידה. צמיחתה של אליטה חדשה של מקצוע הרפואה סגרה את שעריה בפני המיילדות. יעילות המיילדות, שעסקה מאות שנים באמנות "בזויה" בקרב אחיותיה, פחתה ונעלמה. ידי בשר ודם התחלפו בידי פלדה, המכשירים שהיו מיועדים ללידות קשות. לנשים אסור היה לגעת בהם.

ריץ' כותבת: "האחריות לפיצול בין רופאים גברים המשתמשים במכשירים, לבין מיילדות – ידי בשר ודם – פיצול בזבזני והרה אסון במקצוע הרפואה, מוטלת על הדעות הקדומות של הגבר ועל כוחו של הממסד הגברי לפגוע במוניטין של המטפלות, ואף המוכשרות ביותר שבהן, ולהדיחן ממקצוען".

היא מביאה את סיפור מלקחי הלידה – המצאה מדעית שהפכה למונופול בידי הגברים – כדוגמה וכסמל לדחיקת הנשים המיילדות באופן מוחלט ממעמדן בעידן המודרני. אחרי שהמלקחיים הוצגו בפרהסיה (קודם לכן נשמרו בסוד על ידי בני משפחה אחת) פרץ ויכוח עז בין מיילדות ומנתחים סביב השימוש במלקחיים. ריץ' קובעת: לרופא לא היה יתרון בתקופה זו על המיילדת, הוא לא היה סטרילי יותר ממנה ולא היה לו יותר ניסיון. המלקחיים הפכו בידי כללי נשק במאבק נגד המיילדות.

ריץ' מסתמכת על חיבור נוסף של מיילדת: אליזבת ניהל, שהייתה לה ביקורת נוקבת על השימוש במכשירים במקום בכישורים הטבעיים של היולדת. לדעת היל, המכשירים נועדו לזרז את הלידה לנוחות הרופא, והשימוש במלקחיים נועד להעניק עליונות לגברים. ניהל מפריכה טענות על תרומת הגברים למיילדות: הלידות הנעשות על ידם אינן בטוחות יותר והשימוש במלקחיים שלא לצורך מביא לכך שהם מגיעים לידיים לא מיומנות וגורמים נזק. ניהל מתייחסת בצניות להתלהבות הפתאומית של הגברים ממקצוע המיילדות. ההסבר שלה: הם נוכחו לפתע באצילות האמנות הזאת כי גילו את האפשרות להפוך אותה למקור של יוקרה ורווח. ניהל מבחינה בין עבודת המיילד, שהיא מסורבלת ונוקשה, לבין עבודת המיילדת שהיא קלת תנועה ובעלת רגישות.

וריצ' שואלת: למה נשים לא למדו להשתמש במלקחיים ולשמור על השליטה במקצוע?

התשובה שלה: גם במאה העשרים נשים מתקשות להילחם בדעות קדומות, במיוחד בתחומי המדע והבריאות שהם תחומים שמרניים. ובכל זאת, ההסבר ההיסטורי שלה לכך שנשים לא למדו להשתמש

במלקחיים הוא שציד המכשפות היה עדיין טרי בתודעה באותה תקופה, ומיילדות חששו לעורר כלפיהן איבה. לסיכום, ריץ מציינת הבדל נוסף בין המיילדת לרופא-מיילד: המיילדת מעניקה ליווי צמוד מתחילת הלידה ועד לסיומה, ומעניקה לא רק סיוע גופני אלא גם נפשי.

כתיבת היסטוריה על מיילדות ולידה

הכתיבה של ריץ' על תולדות המיילדות מסמנת את ראשית הערעור על אסכולה היסטורית שהייתה רווחת עד שנות ה-70 של המאה העשרים. עד אז הסתמכה הכתיבה ההיסטורית על כתבי מנתחים ורופאים, תוך אימוץ נקודת המבט שלהם והזדהות עם עמדותיהם (בר-און יערה, "רואות את הנולד", נספח א' עמ' 229-238, אוניברסיטת חיפה/זמורה ביתן, 2000). הנרטיב הבסיסי של היסטוריוגרפיות אלה היה: סיפור ניצחונן של הרופא המנתח כנציג הנאורות, על היולדת הבורה והמסוכנת. הוא פעל בשם הקדמה למען הכלל, ואילו היא נתפשה כעוצרת הקדמה מתוך תאוות בצע. הטענה של ההיסטוריה החדשה על לידה ומיילדות הייתה שההיסטוריונים מן האסכולה הישנה הסתמכו בעיקר על מקורות אינטרסנטים - כתביהם של הרופאים שהיו במאבק מקצועי בלתי פוסק עם המיילדות - ולכן השחירו את פניהן והשמיצו אותן. לפי אותה טענה, אם נקשיב לקול הנשי במאבק זה, נקבל תיאור היסטורי שונה. זה למעשה מה שעושה ריץ' בפרק זה בספרה.

אלא שריץ' יוצרת למעשה מראה הפוכה לאסכולה ההיסטוריוגרפית הישנה, זו שהזדהתה עם הרופאים והמנתחים. היא מסתמכת בעיקר על כתביהן של מיילדות, ואף עושה אידיאליזציה מסוימת שלהן, ככותבות וכבעלות מקצוע. ולכן ריץ' עוסקת אפוא בתיקון היסטורי יותר מאשר מציגה תמונה היסטורית מלאה. הצד של המנתחים והרופאים הגברים כמעט אינו מיוצג בתיאור ההיסטורי שלה על התפתחות הלידה המקצוע המיילדות. אי אפשר כמעט ללמוד על האיכויות המקצועיות של הגברים שטיפלו מהעת העתיקה בסיבוכים בלידה ועל תרומתם להתפתחות המקצוע.

נראה כי התיאור ההיסטורי של ריץ' על הקשר בין מיילדות למגדר, יכול לסייע גם להבנת תהליכים בתחום המיילדות כיום, בישראל. למשל, מדוע דווקא בתחום הגינקולוגיה - העוסק בגוף האישה ובתהליכים טבעיים של הריון ולידה - יש מעט נשים (כ-15%) גם בהשוואה לכל תחום אחר של הרפואה? וכמובן ככל שעולים במעלה הפירמידה מוצאים פחות נשים (אפילו כמנהלות חדר לידה יש מספר זעום של נשים, נכון ל-2001).

אחד ההסברים שנותנות הסוציולוגיות אורי הולצמן ודפנה יזרעאלי למיעוט נשים בגינקולוגיה הוא היוקרה שצבר המקצוע בעשורים האחרונים, כאשר נוספו לו תחומי התמחות עתירי טכנולוגיה ובעלי פוטנציאל רווח, ולכן הוא מושך אליו גברים ולא מאפשר כניסה של נשים (הולצמן אורי, יזרעאלי דפנה, "הכניסה הדיפרנציאלית של נשים להתמחויות ברפואה בישראל", בתוך ביקורת ופרשנות, כתב עת בין-תחומי לחקר ספרות ותרבות, עמ' 65-90, הוצאת אוניברסיטת בר-אילן, 2000). המלקחיים של המאה ה-17, הם למעשה הטכנולוגיה של המאה ה-21. לא מפליא, אם כן, שלא נמצא כלל נשים בין בכירי הרופאים בתחום היוקרתי והרווחי של הפריות מבחנה.

הולצמן ויזרעאלי גילו כי הסיבות לכך שנשים לא מצליחות להיכנס למקצוע הן, בין היתר, מכשולים לא פורמליים, כגון הערות סקסיסטיות, העדפת עמיתים גברים ורצון לשמירה על הסטטוס הגבוה של המקצוע. לא שונה בהרבה מהסיבות שהרחיקו נשים ממיילדות בעידן המודרני, לפי ריץ': שנת נשים ודעות קדומות.

אדריאן ריץ', 'ילוד אישה', 1987, עם עובד, עמ' 184-161

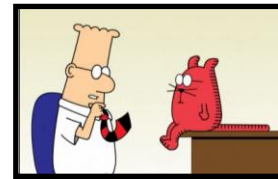
for Dummies

המדור מחפש סיכומים נגישים
פחות או יותר.
D_tv25@hotmail.com

שמרית, הלסבית המעוננת

(“דילברט” בתרגום לקווירית)

במרכז הגאה, עמק יזרעאל

במרכז הגאה, עמק יזרעאל

במרכז הגאה, עמק יזרעאל

ע' בר

D_tv25@hotmail.com
www.QueerEyeWorld.org

